

ĐỀ CƯƠNG HỌC PHẦN

1. Thông tin về nhóm biên soạn đề cương/ giảng viên

* Giảng viên 1:

- Họ và tên: Hoàng Thị Mai
- Học hàm, học vị: Phó giáo sư, Tiến sĩ
- Thời gian làm việc: Ngày thứ 6, thứ 7, chủ nhật trong tuần
- Địa điểm làm việc: VP Khoa KHXH và P.510 Nhà Điều hành, CS chính
- Địa chỉ liên hệ: SN 92, Lê Văn An, P. Đông Thọ, TP. Thanh Hoá
- Điện thoại: Cơ quan: 037.3910.299 Mobile: 0915.188.090

Email: hoangmai.hdu@gmail.com

- Các hướng nghiên cứu chính:

. Phát triển chương trình đào tạo bộ môn Văn - tiếng Việt ở nhà trường các cấp ;

. Phương pháp dạy học Đọc văn, học Văn ở nhà trường các cấp.

* Giảng viên 2:

- Họ và tên: Lê Thị Phương
- Học hàm, học vị: Phó giáo sư, Tiến sĩ
- Thời gian làm việc: Các ngày trong tuần
- Địa điểm làm việc: VP Khoa KHXH
- Điện thoại: 0988.181.471

- Email: phuonglehd@yahoo.com

- Các hướng nghiên cứu chính:

. Phương pháp dạy học chương trình Ngữ văn địa phương ở nhà trường phổ thông ;

. Phương pháp dạy học Làm văn ở nhà trường các cấp,

2.Thông tin chung về học phần

-Tên học phần: ***Câu hỏi, bài tập trong dạy học đọc – hiểu văn bản ở nhà trường phổ thông***

- Mã học phần:

- Môn học: Bất buộc

- Số tín chỉ: 03

- Giờ tín chỉ đối với các hoạt động:

+ Lý thuyết, bài tập: 37

+ Kiểm tra thường xuyên:

+ Thực hành: 18

+ Kiểm tra giữa kỳ (tiểu luận):1

+ Thảo luận: 12

+ Kiểm tra cuối kỳ:

+ Tự học: 120

Địa chỉ các khoa/bộ môn phụ trách môn học: Bộ môn LLVH và PPDH Ngữ văn, khoa KHXH, CS chính, trường ĐH Hồng Đức. Điện thoại: 0373.910.299.

3.Mục tiêu và chuẩn đầu ra của học phần

3.1. Mục tiêu chung của học phần:

Học phần trang bị cho học viên những kiến thức hệ thống, cập nhật, chuyên sâu về vai trò, đặc trưng, bản chất của các loại câu hỏi trong dạy học đọc – hiểu văn bản, mối quan hệ giữa câu hỏi và tư duy; các nguyên tắc, tiêu chí, căn cứ để xây dựng câu hỏi phù hợp với đặc trưng thể loại văn bản và đối tượng người học; các thủ pháp xây dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề trong dạy học Văn nhằm phát huy chủ thể sáng tạo của bạn đọc - học sinh ở nhà trường phổ thông.

3.2.Chuẩn đầu ra của học phần

Sau khi học xong học phần này, học viên có khả năng:

*Về kiến thức:

- Phân loại, phân tích, đánh giá được vai trò, đặc trưng, bản chất của các loại câu hỏi trong dạy học đọc - hiểu văn bản, mối quan hệ giữa câu hỏi và tư duy;

- Phân tích, hệ thống hóa được các nguyên tắc, tiêu chí, căn cứ xây dựng câu hỏi phù hợp với đặc trưng thể loại văn bản và đối tượng người học; các thủ pháp xây dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề trong dạy học Văn.

*Về kĩ năng:

- Đánh giá được thực trạng thiết kế và sử dụng câu hỏi, bài tập trong dạy học Văn ở nhà trường phổ thông hiện nay.

- Thiết kế được các loại câu hỏi phù hợp với đặc trưng thể loại văn bản và đối tượng người học;

- Thiết kế được các loại tình huống có vấn đề trong dạy học Văn nhằm phát huy chủ thể sáng tạo của bạn đọc - học sinh.

*Về thái độ:

- Chủ động, tích cực và sáng tạo trong việc vận dụng những tri thức trên vào việc thiết kế và tổ chức các hoạt động dạy học, kiểm tra đánh giá kết quả đọc - hiểu văn bản theo hướng phát huy năng lực người học.

4. Tóm tắt nội dung học phần

Học phần nghiên cứu những vấn đề thời sự, chuyên sâu về vai trò, đặc trưng, bản chất của các loại câu hỏi trong dạy học đọc – hiểu văn bản, mối quan hệ giữa câu hỏi và tư duy; các nguyên tắc, tiêu chí, căn cứ để xây dựng câu hỏi phù hợp với đặc trưng thể loại văn bản và đối tượng người học; các thủ pháp xây dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề trong dạy học Văn nhằm phát huy chủ thể sáng tạo của bạn đọc - học sinh ở nhà trường phổ thông.

5. Nội dung chi tiết học phần

5.1. Nội dung cốt lõi

- Các vấn đề khoa học, thời sự về đặc trưng, bản chất của các loại câu hỏi, mối quan hệ giữa câu hỏi và tư duy;

- Các nguyên tắc, tiêu chí, căn cứ, thủ pháp tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề trong dạy học Văn.

5.2. Nội dung chi tiết học phần

Chương 1: Tư duy và câu hỏi trong dạy học Văn

Nội dung lí thuyết:

1.1. Đọc văn và đặc trưng của hoạt động đọc văn

1.1.1. Khái niệm đọc văn và dạy đọc văn

1.1.2. Đặc trưng của hoạt động đọc văn

1.1.3. Đặc điểm của một người đọc tốt

1.1.4. Các kĩ thuật đọc văn (Phân biệt với các kĩ thuật dạy đọc văn)

1.1.5. Quá trình đọc văn

1.2. Tư duy và phân loại tư duy

1.2.1. Khái niệm tư duy

1.2.2. Phân loại tư duy

1.2.3. Các loại tư duy bậc cao:

- Tư duy phân tích trong dạy học văn

- Tư duy phê phán trong dạy học văn

- Tư duy sáng tạo trong dạy học văn

1.2.4. Thuyết đa dạng trí thông minh

1.3. Mối quan hệ giữa câu hỏi và tư duy

Nội dung thảo luận, thực hành:

- So sánh đặc trưng, cấu trúc của tư duy phê phán và tư duy sáng tạo. Lấy ví dụ minh họa từ lĩnh vực đọc hiểu văn bản.

- Thiết kế một hệ thống câu hỏi, bài tập phát triển tư duy phê phán và tư duy sáng tạo cho học sinh khi dạy học một văn bản trong chương trình, sách giáo khoa *Ngữ văn* hiện hành.

- Khảo sát, đánh giá thực trạng thiết kế và sử dụng câu hỏi, bài tập trong dạy học Văn ở nhà trường phổ thông Việt Nam hiện nay.

Chương 2: Các loại câu hỏi trong dạy học Văn

Nội dung lí thuyết:

2.1. Khái niệm và phân loại câu hỏi

2.1.1. Phân loại dựa theo các cấp độ tư duy, mức độ tiếp cận đối tượng

2.1.2. Phân loại dựa theo đặc điểm thể loại, các kiểu bài Văn học

2.1.3. Phân loại dựa theo tiến trình dạy học

2.1.4. Phân loại dựa theo số lượng HS thực hiện

2.1.5. Phân loại dựa theo dạng hình thức của câu hỏi, bài tập

2.1.6. Phân loại dựa theo chủ thể của câu hỏi

2.2. Đặc điểm, tiêu chí của một hệ thống câu hỏi tốt trong dạy học Văn

2.3. Nguyên tắc xây dựng câu hỏi trong dạy học Văn

2.3.1. Nguyên tắc chung

2.3.2. Nguyên tắc xây dựng câu hỏi, bài tập cho HS học hợp tác trong dạy học Văn

2.4. Các thủ pháp tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề trong dạy học Văn

2.4.1. Lựa hóa cách nêu câu hỏi, tình huống

2.4.2. Tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề từ sự đối lập các quan điểm, ý kiến khác nhau về tác phẩm

2.4.3. Tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề từ cách cảm thụ chủ quan, cực đoan, si lằm của HS

2.4.4. Tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề từ mâu thuẫn đặc thù của tác phẩm

2.4.5. Tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề từ nhan đề tác phẩm

2.4.6. Tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề từ yêu cầu so sánh, đối chiếu

2.4.7. Tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề từ yêu cầu liên hệ với đời sống

2.5. Các dạng câu hỏi, bài tập trong dạy học Văn

2.5.1. Theo các thang bậc tư duy

2.5.2. Theo các phạm vi kết nối đa chiều của VB

2.5.3. Theo thể loại VB

2.5.4. Tự đặt câu hỏi của người đọc

- Tự đặt câu hỏi của người đọc khi đọc văn bản tự sự

- Tự đặt câu hỏi của người đọc khi đọc văn bản trữ tình

- Tự đặt câu hỏi của người đọc khi đọc văn bản kịch

- Tự đặt câu hỏi của người đọc khi đọc văn bản thông tin

Nội dung thảo luận, thực hành:

- Thiết kế một hệ thống câu hỏi, bài tập theo các thang bậc tư duy khi dạy học một văn bản trong chương trình, sách giáo khoa *Ngữ văn* hiện hành.

- Thiết kế một hệ thống câu hỏi, bài tập theo các phạm vi kết nối đa chiều của văn bản khi dạy học một văn bản trong chương trình, sách giáo khoa *Ngữ văn* hiện hành.

- Thiết kế một hệ thống câu hỏi, bài tập theo các phạm vi kết nối đa chiều của văn bản khi dạy học một văn bản trong chương trình, sách giáo khoa *Ngữ văn* hiện hành.

- Thiết kế một hệ thống câu hỏi, bài tập theo thể loại của văn bản khi dạy học một văn bản trong chương trình, sách giáo khoa *Ngữ văn* hiện hành.

- Thực hành tự đặt câu hỏi khi đọc - hiểu một văn bản văn chương mới.
Đánh giá hiệu quả của việc tự đặt câu hỏi trong quá trình đọc – hiểu văn bản văn chương.

Chương 3: Đề thi kiểm tra, đánh giá năng lực đọc Văn của học sinh ở nhà trường phổ thông

Nội dung lí thuyết:

3.1. Đặc trưng của kiểm tra, đánh giá năng lực người học

3.1.1. Đánh giá quá trình

3.1.2. Đánh giá thực tiễn

3.1.3. Đánh giá sáng tạo

3.2. Khung năng lực đọc văn ở nhà trường phổ thông

3.3. Đề thi kiểm tra, đánh giá năng lực đọc Văn

3.3.1. Đề thi trắc nghiệm

3.3.2. Đề thi tự luận

3.3.3. Xây dựng ma trận đề

3.3.4. Xây dựng kế hoạch ra đề

3.3. Đề mở và hướng dẫn chấm đề mở trong đánh giá năng lực đọc Văn của

HS

3.3.1. Đề mở trong đánh giá năng lực đọc Văn

3.3.2. Hướng dẫn chấm đề mở trong đánh giá năng lực đọc Văn

Nội dung thảo luận, thực hành:

- Thiết kế một đề kiểm tra, đánh giá năng lực đọc văn của học sinh THCS/THPT, thời gian làm bài 120 phút (kèm theo hướng dẫn chấm).

- Nhận xét, đánh giá một số đề thi môn Ngữ văn của Việt Nam (đề thi đại học, đề thi của đại học FPT). So sánh với đề thi môn Ngữ văn của Trung Quốc, Mỹ...

6. Lịch trình và hình thức tổ chức dạy học

Nội dung	Hình thức tổ chức dạy và học				Tổng
	Lý thuyết, Bài tập	Thực hành – Thực tập	Thảo luận nhóm/lớp (Nếu có)	Tự học, tự nghiên cứu	
1) Tư duy và câu hỏi trong dạy học Văn	4	2	4	30	
2) Các loại câu hỏi trong dạy học Văn	12	10	10	50	
3) Nguyên tắc, thủ pháp tạo dựng câu hỏi, tình huống có vấn đề trong dạy học Văn	6	4	3	20	
4) Đề thi kiểm tra, đánh giá năng lực đọc Văn của học sinh ở nhà trường phổ thông	9	5	3	35	
Tổng	27	21	20	135	203

7. Học liệu

7.1. Học liệu bắt buộc

1. Phạm Thị Thu Hương (2012), *Đọc hiểu và chiến thuật đọc hiểu văn bản trong nhà trường phổ thông*, Nxb Đại học sư phạm.

2. Bloom, B.S. (1956). (Ed.) *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*, Chicago: Susan Fauer Company.

7.2. Học liệu tham khảo thêm

1. Susan Hynds (1990), *Challenging questions in the Literature Classs, Centre for the Learning and Teaching of literature*, The University at Albany, State University of New York.

2. Michael J.Gelb (2014), *Tư duy như Leonardo da Vinci*, NXB Lao động Xã hội, Hà Nội.

3. Scott Thorpe (2012), *Tư duy như Einstein*, NXB Lao động Xã hội, Hà Nội.

8. Hình thức kiểm tra - đánh giá kết quả học tập học phần

8.1. Kiểm tra - đánh giá thường xuyên

- Tỷ lệ điểm: 30%

- Mục đích: Kiểm tra việc lĩnh hội kiến thức, khả năng đáp ứng các yêu cầu của môn học và tinh thần, thái độ học tập của người học để kịp thời điều chỉnh nếu cần thiết.

- Yêu cầu: Đáp ứng được các yêu cầu của người dạy từ việc đọc, nghiên cứu tài liệu, lĩnh hội kiến thức, khả năng và kỹ năng vận dụng các kiến thức đó.

- Hình thức: Tự luận hoặc vấn đáp.

8.2. Kiểm tra - đánh giá giữa kì

- Tỷ lệ điểm: 30%

- Mục đích: Kiểm tra kiến thức, kỹ năng, thái độ mà người học có được qua nửa kỳ của môn học.

- Yêu cầu: Bài viết đáp ứng đầy đủ những yêu cầu của đề ra, từ nội dung giải quyết vấn đề đến hình thức trình bày, lập luận, lí lẽ, khả năng vận dụng kiến thức đã học vào thực tế việc làm của bản thân.

- Hình thức: Tự luận.

8.3. Kiểm tra đánh giá hết học phần

- Tỷ lệ điểm: 40%

- Mục đích: Kiểm tra kiến thức, kỹ năng, thái độ mà người học có được sau khi học môn học này.

- Yêu cầu: Bài viết đáp ứng được các yêu cầu của đề ra.

- Hình thức: Tự luận. Bài làm được trình bày trên Tờ giấy thi theo mẫu của nhà trường. Bài viết đảm bảo các yêu cầu về nội dung và hình thức của một tiểu luận Văn học.

8.4. Lịch thi, kiểm tra (Theo quy định)

Ngày tháng 12 năm 2017

**Phê duyệt của
Trường**

Trưởng khoa

Trưởng BM

Người biên soạn

Vũ Thanh Hà

Hoàng Thị Mai